Cena 60 hal.

Nowy Dziennik wychodzi codziennie rano z wyjątkiem w poniedziałki. Adres redakcyi i administracyi Kraków, ul. Stra... Telefonu 179. Konto ... 1556. Rękopisów nie zwraca się. Konto czekowe P. K. O. Nr. 141.123 Kasa ... galicyjskiej ... oszczędności w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 60 hal.

Prenumerata w Krakowie mies. 14 K. kwart. 41 Kor. z odnoszeniem do domu mies. 16 Kor. kwart. 48 Kor. Na prowincyi 16, kwart. 48 K. Za granicą: mies. 18 Kor. kwart. 54 Kor. Cena ogłoszeń: 1 w. pet. 1-szp. 0·80 (Mk. 0·80) Nadesłane; 1 w. pet. 3— (Mk. 3·-) Tekst: 1 w. pet. 5 (Mk. 5·-) Zawiadomienia ślubne za gratulacye: kor

Rok II. Kraków, poniedziałek 10 listopada 1919. Nr. 247

Dyktatura aprowizacyjna.

Kraków, 9 listopada.

(p) O ile zmiana ministra mogłaby zmienić fatalną sytuacyę w danej gałęzi życia społecznego, to należałoby oczywiście z radością powitać nowego ministra aprowizacyi. Atoli już pierwsze zetknięcie się p. Śliwińskiego z przywódcami stronnictw sejmowych dowodzi ponad wszelką wątpliwość, że te żywioły, po stronie których tkwiły właściwe trudności aprowizacyjne, nie zmieniły bynajmniej swego stanowiska. Ci, którzy konsekwentnie wygładzają miasta, przyjęli z wyraźną niechęcią do wiadomości nominacyę p. Śliwińskiego. a choć zapatrywania wszechmocnych ludowców były przedwczoraj (w piątek) już nieco łagodniej ze, to jednak „łagodność“ ta wypływała, zdaje się, stąd, że z nowym ministrem można — wedle charakterystycznego wyrażenia p. Witosa – „gadać“. A jak Witos umie wygładzać ludność miejską, o tem mógłby wiele opowiedzieć powiat tarnowski... Nie tylko zresztą chłopi nie są niezadowoleni z „grożącej“ dyktatury aprowizacyjnej. Wielka własność, szlachta również widziałaby niechętnie jakiekolwiek ukrócenie bezwzględnej samowoli agraryuszy. Na tym punkcie panuje zgoda między przeciwnikami w kwestyi reformy rolnej. Lichwiarskich cen chcą i obszarnicy i chłopi, a wszelkie usiłowania rządu w kierunku ich poskromienia napotykają na złośliwą krytykę agraryuszy i ich prasy oraz na zasadniczą niechęć tych, którzy m o g l i b y miasta wyżywić.

I oto cała trudność. Rząd chce — dyletanckim coprawda — sekwestrem wyżywić bezrolnych, a chłopski Sejm chce mieć wolność w dyktowaniu cen głodnym i bezbronnym. Cóż w takim stanie rzeczy osiągnie nowy „dyktator“? Pierwszy zapał wyda może pewne rezultaty, tak, że przez kilka dni lub nawet tygodni będziemy mieli nieco chleba. Co się bowiem tyczy zamiaru ograniczenia ruchu pociągów osobowych, to chyba sam minister nie wierzy, by przez kilkanaście dni można rozwieść tyle zboża, ziemniaków itd., by to odwróciło od nas katastrofę aprowizacyjną. Są to wszystko tylko półśrodki. O ile „patryotyczny“ rolnik nie zechce dobrowolnie dostarczyć zboża, to nie wydostanie go i ten minister, choćby okazał więcej energii od p Sobańskiego. „Patryotyzm“ naszego chłopa, to frazes, gdy „patryotyzm“ ten nie idzie równolegle z interesem jego kieszeni.

Sytuacya przedstawia się więc w ten sposób, że rząd boi się Sejmu i chce dalej po dyletancku rządzić, byle utrzymać się przy władzy, a Sejm chłopski wypowiedziałby niechybnie wojnę rządowi, któryby śmiał ukrócić samowolę chłopską. I wpośród tej walki rządu i Sejmu, miasta giną z głodu... „Dyktator“ przyszedł, „dyktator“ pójdzie — a głód dopóty wysysać będzie miasta, dopóki rząd pozwoli na to zielonej armii.

Nie darmo wszak propaguje się hasło odżydzania handlu środkami aprowizacyi, nie darmo używa się w tym celu całego do dyspozycyi stojącego aparatu agitacyi politycznej i ambony, byle tylko swojej kaście zapewnić wyłączną dzierżawę handlu, Po krótkim tylko czasie tego systemu dojrzewają już owoce: rolnik mało dostarcza, ale dużo bierze... Praktyka ta wyda jeszcze daleko fatalniejsze skutki. „Dyktator“ ma chwilowo może jeszcze swoje zasady i zamierza je rzetelnie przeprowadzić. Atoli prawdopodobieństwo, iż uda mu się wyżywić bezrolnych i opanować rozpanoszone w ciągu jednego roku chłopstwo, jest zaprawdę niewielkie — chłopstwo, które nabrało przekonania, że tylko ono ma prawo do życia, do rządu, do dyktata. Kto się odważa agraryuszom tym powiedzieć słowo prawdy lub żądać od nich jakiegokolwiek ustępstwa, natrafia na tępy bezrozum. Najlepsi wysilają się daremnie, aby chłopa przekonać, że rządzić znaczy — być sprawiedliwym dla wszystkich.

Krytyczne położenie gospodarcze Europy.

Obrady międzynarodowej konferencyi gospodarczej w Londynie.

LONDYN. (Reuter). Międzynarodowa konferencya gospodarcza, zwołana celem zażegnania niebezpieczeństwa głodu, obradowała nad gospodarczem i finansowem położeniem Europy. Holenderczyk prof. dr W i n g s b a c h, który od wybuchu wojny kieruje kliniką w W i e d n i u, przedstawił straszny obraz spustoszenia, spowodowanego głodem i chorobami we Wiedniu. Prof. B r e n t a n o oświadczył, że stopa życiowa wielkich mas w byłych państwach centralnych znajduje się prawie na a z y a t y c k i m poziomie. Sir P a i s h, który zbadał stosunki w Niemczech, oświadczył że Europa znajduje się w obliczu niezmiernej katastrofy i jeżeli kredyt europejski nie zostanie przywrócony, spowoduje to olbrzymie powstanie bolszewickie.

Amsterdam. (Tel. wł.) Biuro Reutera donosi pod datą 6 go b. m. Na wczorajszem publicznem zgromadzeniu Rady dla zażegnania głodu w Central-Hall w Westminster przewodniczył lord P a r m e e r Oświadczył on, że jak długo, pod naciskiem opinii publicznej nie zostanie wymuszoną taka zmiana traktatu pokojowego, któraby umożliwiła rozwój przemysłu w całej Europie, niema widoków zmniejszenia nędzy.

Problem środków żywności — problemem światowym.

Amsterdam (B. K.) Londyńska »Westminster Gazette« protestuje przeciw nieżyczliwemu przyjęciu i reakcyjnym napaściom niektórych pism na niemieckich i austryackich ekspertów gospodarczych, którzy przybyli do Londynu celem omówienia kwestyi żywnościowej. Ich obecność w Londynie można uważać za konieczną. Problem środków żywności jest problemem ś w i a t o w y m i nieudanie się rozwiązania tego problemu dla pojedynczego kraju może mieć zgubne następstwa dla cywilizacyi.

Doniosłe uchwały konferencyi.

ROTTERDAM. (Tel. wł.) Obrady międzynarodowej konferencyi gospodarczej zostały zakończone przyjęciem 3 uchwał z których pierwsza konstatuje ogólne fatalne położenie gospodarcze i wzywa Naczelną Radę gospodarczą do ogłoszenia sytuacyi gospodarczej w poszczególnych krajach; druga uchwała domaga się zaprzestania zbrojnej interwencyi w Rosyi, a trzecia żąda rewizyi klauzul traktatu pokojowego, o ile one dotyczą kwestyj gospodarczych.

Przesilenie gabinetowe.

WARSZAWA. (Tel. wł.) Mianowanie nowego ministra aprowizacyi kryzysu bynajmniej nie zażegnało. Opinia, co do przeprowadzenia przez p. Śliwińskiego programu aprowizacyjnego jest różnolita. Stronnictwa, jak N. Zjedn. Ludowe, wykazują pewne skłonności kompromisowe. P. S. L pozostaje na swojem poprzedniem stanowisku. N. Z. R. wyraża wątpliwość, czy wogóle program aprowizacyjny zostanie przez p. Śliwińskiego przeprowadzony w sposób, ktoryby mógł zadowolnić miasta. Do powyższego dodać należy, iż rekonstrukcya gabinetu staje się żywiołowo aktualną. Rozbieżności w łonie Rady ministrów stawiają tę sprawę na pierwszym planie do tego stopnia, że, jak krążą pogłoski w kołach rządowych istnieje zamiar gruntownej zmiany na fotelach ministeryalnych w celu sharmonizowania kierunku politycznego. Akcya ta przeprowadzona ma być niezależnie od tego, czy utworzy się, czy nie — większość sejmowa. Dodać należy, iż koła rządowe w powstanie większości i trwałości jej nie zbyt wierzą.

WARSZAWA. (Telefonem). Według ostatnich wiadomości w sferach decydujących panuje tendencya, by obecny gabinet fachowy zastąpiony został gabinetem o wyraźnej fizyognomii politycznej. Wyznaczenie kandydatów na ministrów uległo zwłoce z powodu przygotowań do obchodu niedzielnego święta narodowego.

Sprawa Galicyi wschodniej

Anglia trwa przy swem stanowisku.

WARSZAWA. Korespondent paryski »Gazety warszawskiej« donosi pod datą 3 b. m.: »Z Londynu nadeszła już po raz drugi odpowiedź odmowna na propozycyę delegacyi W. Brytanii, aby Galicyę Wschodnią oddać Polsce na takich samych warunkach jak Ruś Zakarpacką oddano Czechom. Wiadomo, że tu takie stanowisko podzielają zgodnie pozostałe cztery wielkie mocarstwa.

Odpowiedź odmowną co do rewizyi stanowiska angielskiego już raz p. Lloyd George nadesłał do Paryża, ale delegacya W. Brytanii nie zakomunikowała jej konferencyi pokojowej, zwracając się do Londynu z suggestyą, że zmiana stanowiska angielskiego, wobec jednomyślności pozostałych mocarstw byłaby wskazana. Ale p. Lloyd George zdania zasadniczego nie zmienił. Gotów jest zgodzić się na to, aby Polska uzyskała mandat od Ligi Narodów do zarządzania Galicyą Wschodnią, co w gruncie rzeczy nie usuwałoby zasady czasowości«.

Wiedeń. PAT. Wied. biuro kor. donosi z Paryża: Rada pięciu uchwaliła na dzisiejszem posiedzeniu przekazać wniosek Anglii w sprawie statutu dla Galicyi wschodniej, komisyi dla spraw polskich. Jak wiadomo Anglia nie zgodziła się na propozycyę Paderewskiego, — ażeby cała Galicya została przyznaną Polsce i domagała się przeprowadzenia w Galicyi plebiscytu.

Endecya w opałach...

WARSZAWA. (Tel. wł.) Ze strony endecyi forsowany jest projekt dokonania jaknajszybszych wyborów na Litwie i Białej Rusi. Sfery N-D. liczą na to, że dopływ posłów z kresów wzmocni ich klub i umożliwi walkę ze stronnictwami ludowemi. Obecnie bowiem są narodowi demokraci w Sejmie zupełnie odosobnieni.

Dalsze pertraktacye posłów żydowskich w sprawie spoczynku niedzielnego.

Warszawa. (Telefonem). Posłowie nar. klubu sejm. przy Tymcz. Radzie Nar. czynią w dalszym ciągu wysiłki w kierunku zmiany uchwały komisyi o przymusowym spoczynku niedzielnym. Poza rokowaniami z przedstawicielami stronnictw odbywają konferencye z członkami rządu. Posłowie Thon i Hirszhorn byli w piątek u ministra handlu i przedstawili mu swe żądania oraz wręczyli kopię obfitego materyału w tej sprawie. Minister okazał wielkie zainteresowanie się tą kwestyą i przyrzekł porozumieć się z przywódcami klubów, co też uczynił. Również wiceminister pracy Forster interesuje się przebiegiem rokowań. Rokowania, które trwały przez całą sobotę, dotąd nie przyniosły rezultatu. Dalszy ich ciąg w poniedziałek. Sprawa spoczynku niedzielnego będzie przedmiotem obrad wtorkowego posiedzenia Sejmu.

O unię Łotwy z Polską

WARSZAWA. (W.B.K.) Przybyła tu delegacya rządu łotewskiego dla podjęcia rokowań w sprawie zojuszu Łotwy z Polską.

Wilno. PAT. Z Rygi donoszą: Dnia 30 października reprezentant polski przy rządzie łotewskim Bonfałł wręczył swoje listy uwierzytelniające łotewskiemu ministrowi spraw zagranicznych Malerowieczowi. Nazajutrz Bonfałł był przyjęty przez prezesa ministrów Ulmana.

Wilno. PAT. Z Kowna donoszą, że przyjechał tam pełnomocnik rządu łotewskiego, aby nakłonić rząd litewski do ułatwień przy udzieleniu pomocy, jaką rząd polski obiecał Łotwie.

Porozumienie niemiecko-litewskie.

BERLIN. (W. B. K.) Sfery niemieckie twierdzą, że pomiędzy Niemcami a rządem litewskim miało dojść do porozumienia w sprawie utworzenia pasa neutralnego na Litwie.

Akcya von der Goltza.

Berlin. (Tel. wł.) Podczas zamknięcia niemiecko-bałtyckich biur werbunkowych w Berlinie został także zaaresztowany hr. von der Goltz, b r a t g ł ó w n o d o w o d z ą c e g o wojsk niemieckich nad Bałtykiem. Jak donosi «F r e i h e i t«, znaleziono u zaaresztowanego dokumenty, które są bardzo kompromitujące dla kilku c z ł o n k ó w m i n i s t e r s t w a s p r a w z a g r a n i c z n y c h.

Konferencya państw nadbałtyckich z bolszewikami.

WILNO. PAT. Z Rygi donoszą: Konferencya przedstawicieli państw nadbałtyckich z bolszewikami w sprawie rozejmu, która była zapowiedziana na dzień 5 listopada w Dorpacie, nie przyszła do skutku. Natomiast na dzień 10 listopada wyznaczono tamże przedwstępną konferencyę przedstawicieli Estonii i Łotwy oraz prawdopodobnie Litwy i Finlandyi dla omówienia zasad przypuszczalnego rozejmu, poczem 18 listopada mają być zaproszeni do Dopartu przedstawiciele bolszewików.

Olbrzymia manifestacya żydowska w dniu 2. listopada w Londynie.

Masowy miting pod przewodnictwem Rotszylda. — Przemówienia Rotszylda, Sokołowa, b. ministra Herberta Samuela, Nadrabina Herza, Borysa Goldberga, Aleksandra Goldsteina, Szmarjahu Lewina i innych. — Telegramy powitalne od ministra spraw zagranicznych lorda Curzona, od lorda Roberta Cecila, ministra Monda, przywódcy robotników Hendersona i innych.

Kopenhaga. (Tel. wł.) Kopenhaskie Biuro Syońskie donosi: Żydostwo angielskie święciło dzień 2 listopada—rocznicę deklaracyi Balfoura, olbrzymią demonstracyą, która w Londynie wywarła ogromne wrażenie. Zgromadzeniu przewodniczył lord Rotszyld. Od znakomitych polityków angielskich nadeszły telegramy powitalne.

Lord Curzon, następca Balfoura na stanowisku ministra spraw zagranicznych, nadesłał list następujący: »Mam zaszczyt zapewnić Was — o ile nowe zapewnienie jest koniecznem, a sądzę, że nie — iż odnośnie do polityki rządu angielskiego nie zaszła żadna zmiana«.

Lord Robert Cecil pisał: »Życzę Waszemu mitingowi najlepszego rezultatu. Zwłoka przy uporządkowaniu kwestyj międzynarodowych wymaga od wszystkich narodów wielkiego natężenia sił. Atoli deklaracya, złożona przez rząd brytyjski i przyjęta przez wszystkie inne sprzymierzone rządy, jest jedną z głównych podstaw pokoju światowego. Nie wątpię, że naród żydowski będzie w stosunkowo krótkim czasie w stanie podjąć się zadania odbudowy siedziby narodowej w Palestynie.«

Sir Alfred Mond, minister robót publicznych, oświadczył, w liście: »Zwłoka w zawarciu pokoju z Turcyą nie przeszkadza urzeczywistnieniu deklaracyi«.

Pułkownik Emere z brytyjskiego Urzędu kolonialnego pisał: »Deklaracya, która była podyktowana przewidującą mądrością stanu, przyniesie Żydom angielskim i całego świata, a w szczególności Żydóm wschodnim, wielkie materyalne i moralne wartości«.

Telegramy powitalne nadesłali jeszcze lord Bryce, przywódca Labour Party Henderson i in.

Po otwarciu zgromadzenia wspomniał lord Rotszyld z żalem, że zwłoka w zawarciu pokoju z Turcyą wstrzymuje prace przygotowawcze w Palestynie. Atoli przywódcy syońscy — powiedział Rotszyld — nie byli w międzyczasie bezczynni. Sukces jest pewnym dzięki silnej woli narodu żyżydowskiego.

B. minister Herbert Samuel wygłosił mowę, w której oświadczył m. i.: Wie on, że rząd angielski jest zdecydowany urzeczywistnić cel polityki syońskiej. Odbył on konferencyę z Emirem Fajzulem i przekonał się, że uwagi jakie Emir Fajzul poczynił w wywiadzie dziennikarskim, zostały źle zrozumiane przez prasę żydowską. Fajzul sam sympatyzuje z dążnościami syonistów. Granice Palestyny zostaną tak ustalone, ażeby kraj mógł się ekonomicznie rozwinąć. W Palestynie nie zostanie dopuszczona wielka własność gruntowa.

Ogromną senzacyę wywołało przemówienie Jamesa Rotszylda, który mówił w języku hebrajskim.

Potem zabrał głos Nachum Sokołow. Doniósł on, że zastępcy Ameryki i Włoch na konferencyi pokojowej zapewnili go, iż dalej popierać będą postulaty syońskie. Prosi, aby zaprzestano dyskusyi o znaczeniu słowa »siedziba narodowa«.

Nadrabin Londynu dr. Herz wyraził niezłomne przekonanie i wiarę, że Anglia dotrzyma swoich przyrzeczeń.

W przemówieniu hebrajskiem opisał Borys Goldberg ogromne wrażenie i entuzyazm, jakie wywarła deklaracya Balfoura wśród żydostwa rosyjskiego.

W końcu uchwaliło zgromadzenie [illegible] ogólnego entuzyazmu następującą rezolucyę, zaproponowaną przez przewodniczącego lorda Rotszylda:

»Zgromadzenie wyraża ponownie niezłomną wolę narodu żydowskiego do odbudowy siedziby narodowej w Palestynie. Zgromadzenie daje wyraz wielkiej wdzięczności narodu żydowskiego dla wszystkich sprzymierzonych mocarstw, które przyjęły deklaracyę angielską. Zgromadzenie wskazuje w obliczu konferencyi pokojowej na konieczność rychłej realizacyi«.

Zgromadzenie uchwaliło też wysłanie telegramu do prof. Weizmana do Palestyny.

Na masowym mitingu w Manchester wystąpili jako główni mowcy Szmarjahu Lewin, Aleksander Goldstein i Izrael Cohen.

*

Wiedeńskie Biuro korespondencyjne donosi w telegramie iskrowym z Londynu: Dnia 2 bm. święcił Miting syonistów drugą rocznicę oświadczenia rządu brytyjskiego o samodzielności Palestyny. Lord Curzon i Lord Cecil oświadczyli, że stanowisko rządu brytyjskiego w tej sprawie jest nie zmienione. Przedstawiciel syonistów na konferencyi pokojowej Sokołow oświadczył, że konferencya pokojowa uznała prawo Żydów do własnego państwa pod mandatem Ligi narodów. Jest pożądanem, by Wielka Brytania objęła bezpośrednią opiekę nad nowem państwem.

Odezwa Komitetu wykonawczego światowej Organizacyi Syonistycznej.

Komitet wykonawczy światowej Organizacyi syonistycznej wydał z okazyi rocznicy deklaracyi Balfoura odezwę do narodu żydowskiego tej treści:

W dniu 2 listopada tego roku święcimy po raz drugi rocznicę faktu, że Anglia przez deklaracyę Balfoura uznała prawo narodu żydowskiego do utworzenia siedziby narodowej w Palestynie i przyrzekła współpracować w jej odbudowie.

Gdy zakończyła się wielka wojna spodziewaliśmy się wszyscy że nadeszla chwila w której będziemy mogli poważnie zabrać się do dzieła. Chwila ta jednak jeszcze nie nadeszła. Naród żydowski dzieli los całej ludzkości, która po strasznych latach wojennych zawsze jeszcze czeka na prawdziwy pokój. Odstęp czasu między przyrzeczeniem a spełnieniem jest dla nas jeszcze bardziej brzemienny w troski aniżeli dla reszty ludzkości, wymaganie naszej cierpliwości i wytrwałości zbyt są wielkie, wskutek strasznych krwawych ofiar, które dzień w dzień w ciągu tych dwu lat nasz naród ponosił.

Lecz nieszczęścia i prześladowania nie złamały woli naszego narodu. Stoi on niezłomnie i wytrwale jak niezłomnem jest uznanie naszych praw od owego dnia przed dwoma laty, kiedy je publicznie i formalnie proklamowano. Prawa nasze zostały potwierdzone przez deklaracyę innych mocarstw i rządów a rząd Wielkiej Brytanii niejednokrotnie dał dowody, że trwa przy zasadach swej deklaracyi. I teraz chyba wolno nam żywić nadzieję, że realizacya dążeń naszych w postaci trwałych międzynarodowych umów, jest kwestyą kilku tylko miesięcy. Na tę wielką chwilę będziemy gotowi. Z pełną świadomością swej odpowiedzialności przystępują obecnie kierownicy organizacyi do położenia ostatnich kamieni węgielnych pod budowę żydowskiej Palestyny.

Było zawsze dumą ruchu syonistycznego, że obudził w narodzie żydowskim świadomość tego iż los jego w pierwszym rzędzie jest zawisły od jego własnej woli.

I właśnie w tym dniu w którym z wdzięcznością wspominamy wielkodusznie przez Wielką Brytanię ofiarowaną nam pomoc, musimy utrwalić się ponownie w przekonaniu, że pomoc zewnętrzna może nam tylko stworzyć warunki i dać możliwość działania. Naszem natomiast zadaniem jest wprowadzić w czyn wielkie dzieło i ofiarnością wytrwałością, karnością i naszemi zdolnościami twórczemi zapewnić mu świetny rozwój.

Wzywamy lud żydowski, by dołożył wszelkich starań, by godzina realizacyi naszych przez cały świat kulturalny uznanych postulatów zastała naród do czynu zdolny.

Kierownicy organizacyi syonistycznej z sumienną troskliwością i w zgodnej pracy bratniej z wszystkimi odłamami narodu żydowskiego dążyć będą do przetstoczenia deklaracyi z 2. listopada 1917 w dumną rzeczywistość.

Podpisani: O. Warburg, N. Sokołow, Ch. Weitzmann, S. Lewin, B. Jakobson, H. Hantke.

Pogrom w Saarbrücken.

»Le Juif«, wychodzący w Strassburgu donosi, że w Saarbrücken na lewym brzegu Renu wybuchły rozruchy, które głównie nosiły charakter antyżydowski. Z 17 zniszczonych sklepów 14 jest żydowskich. Dzięki interwencyi wojska francuskiego, które w automobilach pancernych pojawiło się na ulicach, zdołano położyć kres pogromowi.

Komitet Żydowski w Paryżu przeciw pogromom Denikina.

WARSZAWA. »Der Tug« donosi z Paryża: Powstał tu Zjednoczony Komitet przedstawicieli wszystkich stronnictw żydowskich na Ukrainie. Komitet, w skład którego wchodzą wybitne osobistości żydowskie, zwrócił się do gen. Denikina z protestem przeciw pogromom i rabunkom, popełnianym przez wojska jego na ludności żydowskiej w miejscowściach przezeń zajętych. W planie jest wysłanie komisyi śledczej do miejscowości zajętych przez wojska koalicyi. Komisya ta znajdzie się pod ochroną jednego z mocarstw koalicyi.

Lloyd George o bolszewiźmie.

HAGA. (Tel. wł.) Lloyd George oświadczył wobec deputacyi robotników transportowych: »Pozostanie chwalebną kartą dla socyalistów angielskich, że od początku energicznie odrzucali system Rad, który sprzeciwia się istocie prawdziwej demokracyi. Przykłady Rosyi i Węgier dowodzą, że system Rad nie może się trzymać. O bolszewiźmie powiedział Lloyd George: »Nie dajcie się w błąd wprowadzić przez doniesienia prasy bolszewickiej o zwycięstwach. Przypomnijcie sobie tylko fanfary bojowe Niemców, gdy stali przed Amiens. Trzy miesiące później nastąpił zupełny ich upadek. Bolszewizm skazany jest na zagładę. Przyszłość ma za sobą nie system Rad, lecz zdrowy socyalizm, występujący w umiarkowanych organizacyach narodowych międzynarodowego proletaryatu«.

Churchill o położeniu na froncie bolszewickim.

Anglia nie popiera Denikina.

Amsterdam. (Tel. Komp.) Z Londynu donoszą: Minister wojny Churchill dał przegląd sytuacyi na Wschodzie. Minister potwierdził, że Anglia nie popiera więcej Denikina i dodał, że na Ukrainie wybuchło powstanie przeciw armii okupacyjnej Denikina. Według informacyj angielskiego ministerstwa wojny, znajdują się bolszewicy już w pochodzie na miasto Cherson. O sytuacyi wojennej przed Petersburgiem wyraził się Churchill bardzo pesymistycznie. Oświadczył, że ofenzywa przeciw Petersburgowi nie udała się i że położenie armii północno zachodniej jest krytyczne. Wskazał na to, że generał Judenicz może zostać zmuszonym do cofnięcia się w okolice bagniste na południowy-zachód od Gatczyny, a wówczas obawia się, że cała armia północno-zachodnia zginie w bagnach.

Blokada Rosyi sowieckiej.

Udział Ameryki.

WARSZAWA. (B. K.) Zastępca sekretarza stanu Philips oświadczył, że Stany Zjednoczone nie biorą udziału w blokadzie Rosyi sowieckiej, lecz zabraniają wywozu tamże towarów amerykańskich i wystawienia kart okrętowych do jedynego portu Rosyi sowieckiej, Petersburga.

Protest Cziczerina.

Kopenhaga. (Tel. wł.) Cziczerin wysłał telegram iskrowy do trzech rządów skandynawskich, nadto do Hiszpanii i Holandyi, w którym donosi, że udział tych państw w blokadzie Rosyi sowieckiej przez koalicyę musiałby uważać za akt wrogi. Republika Rad spodziewa się, iż nie byłoby to zgodne ze stanowiskiem tych neutralnych krajów i zapowiada na wypadek blokady odpowiednie zarządzenia.

Denikin w defenzywie.

Berlin. (Tel. wł.) Reuter donosi, że rząd cywilny opróżnia Omsk. Według doniesienia »La Feuille«« przybyła z głównej kwatery Denikina do Paryża komisya wojskowa, która podaje, że armia Denikina przeszła w defenzywę i że ataki wojsk czerwonych coraz bardziej się wzmagają.

Cel misyi Kramarza.

WARSZAWA. (W. B. K.) Otrzymano tu wiadomość, że Kramarz jedzie do Rosyi południowej za zgodą ententy, aby tam przeprowadzić rokowania między wszystkimi czynnikami antybolszewickimi na obszarze byłego cesarstwa rosyjskiego i skłonić je do wspólnej akcyi na platformie federacyjnego państwa wszechrosyjskiego.

Warunki pokojowe rządu sowieckiego.

Sztokholm. (B. K.) Z Moskwy donoszą, że główne punkty warunków pokojowych rządu sowieckiego są następujące: 1). Każdy rząd istniejący na obszarze dawnego państwa rosyjskiego, zostaje uznany w tych terytoryalnych rozmiarach, jakie w chwili zawieszenia broni de facto posiada. 2) Blokada zostaje zniesiona. 3) Rząd Rad otrzymuje swobodę stosunków handlowych. 4) Poddani republiki Rad korzystają zagranicą z ochrony prawnej przysługującej wszystkim cudzoziemcom, 5) Wszystkie rządy rosyjskie ogłaszają powszechną amnestyę dla przestępców politycznych. 6) Wszystkie obce wojska zostaną z Rosyi wycofane. 7) Kwestye finansowe zostaną uregulowane przez koalicyę, przyczem rząd Rad uznaje rosyjskie długi państwowe.

Wszechrosyjski Zjazd sowjetów.

MOSKWA. (W. B. K.) 5. grudnia br. odbędzie się wszechrosyjski zjazd sowjetów. Na zjeździe tym omawiana będzie kwestya: »w jaki sposób uratować rzady sowieckie w Rosyi?« Kongres ten budzi jednak małe zainteresowanie. Wszyscy są przekonani, że mimo lokalnych sukcesów bolszewizm zostanie pokonany wojskowo już w najbliższym czasie.

Afera korupcyjna w Pradze.

PRAGA. PAT. Na wczorajszem posiedzeniu Zgromadzenia Nar. zdał minister sprawiedliwości Vesely sprawę z afery korupcyjnej szefa sekcyi Jiraka. Oświadczył on, że oskarżenie przeciw Jirakowi odnosi się do zaproponowanej przez niego ministrowi Beneszowi łapówki w kwocie 20 milonów koron, w zamian za doprowadzenie do skutku interesu cukrowego między praskim Bankiem kredytowym, a grupą banków holenderskich. Minister sprawiedliwości oznajmił, że śledztwo przeciw Jirakowi toczyć się będzie z całą surowością prawa. Zażalenie aresztowanych przeciw aresztowi śledczemu zostało odrzucone. Postępowaniem sądowem objęte będą wszystkie inne współwinne osoby. Pogłoski jakoby obecnie ujawniały się jakieś wpływy w celu wypuszczenia na wolność aresztowanych, nie polegają na prawdzie. W czasie śledztwa wyszło na jaw, że szef sekcyi Jirak poza kompetencyą swego urzędu uczestniczył w interesach, na których zarabiał znaczne sumy.

Dlaczego Jugosławia nie podpisuje?

Wiedeń. PAT. Wied. biur. kor. donosi z Paryża: Jugosłowiańska delegacya pokojowa w Paryżu wręczyła konferencyi pokojowej notę, w której motywuje swoje odmowne stanowisko, zarówno w kwestyi par. 51 o ochronie mniejszości narodowych, jak również w kwestyi postanowień, wedle których cała była austro-węgierska flota ma być wydana koalicyi.

Wzmożony ruch wyborczy w Paryżu.

Paryż. PAT. Ag. Hav. Zebrania wyborcze, których przebieg był dotąd spokojny, przybierają charakter burzliwy. W rozmaitych dzielnicach Paryża socyalni rewolucyoniści ujawniają opozycyę nie dopuszczając kandydatów do głosu. Na kilku zgromadzeniach podniesły się głosy: Niech żyje sowjet!

6 listopada w Niemczech.

NEUEN. PAT. (Radio z Poznania.) Według nadeszłych tutaj wiadomości z Berlina i z całego państwa, dzień 6 listopada przeszedł w Niemczech bez żadnych nadzwyczajnych wypadków, pomimo że partye radykalne planowały wielkie manifestacye, bez względu na ostry zakaz ze strony rządu. W Berlinie w dwóch punktach miasta zgromadziło się po kilkaset demonstrantów, zostali oni jednak rozproszeni przez patrole wojskowe. Tylko w północnej części Berlina odbyło się zgromadzenie z udziałem około 2000 osób, na którem mowcy komunistyczni starali się rozwinąć program bolszewicki.

Podczas drugiego z kolei przemówienia, zgromadzenie zostało rozpędzone przez silne oddziały wojskowe. Pomimo interwencyi wojskowej nie przyszło nigdzie do poważnych zaburzeń, ani starć. Wszystkie zarządzenia wskazują na to, że rząd zdecydowany jest rozruchy polityczne zgnieść natychmiast w zarodku. Aresztowano wielu przywódców komunistycznych i niezawisłych socyalnych demokratów. W czasie rewizyi dokonanej u jednego z przywódców niezawisłych socyalistów, Rosta, znaleziono wielki materyał kompromitujący, który wskazuje na porozumienie się niezawisłych socyalistów z bolszewikami. W czwartek rozwiązały władze rządowe przy pomocy wojska wielkie zgromadzenie tramwajarzy.

Demonstracye komunistów w Wiedniu.

Wiedeń. (Telef. od kor.). Wczoraj wieczorem urządzili tutejsi komuniści z okazyi rocznicy powstania rządu sowjetów w Rosyi zgromadzenie w hali ludowej na ratuszu. Uroczyste przemówienie do 900 zebranych wygłosił komunista Koriszoner. Przebieg zgromadzenia był spokojny.

Po zgromadzeniu około 200 manifestantów wyruszyło zwartą masą w stronę Ringu. Przyszło przytem do starć z policyą, które przybrały groźny charakter. Aresztowano większą ilość przywódców komunistycznych, wśród nich Erwina Kissa.

Przed upadkiem gabinetu Friedricha.

WIEDEŃ. (Tel. wł.) Na Węgrzech przygotowują się ważne zdarzenia. Aczkolwiek koalicya ciągle oświadcza, że nie chce się mieszać do spraw wewnętrznych na Węgrzech, to jednak pełnomocnik paryskiej Rady pięciu Clark sam ujął w swoje ręce rozwiązanie przesilenia na Węgrzech i od jego decyzyi zależeć będzie, czy się Friedrich utrzyma jeszcze przy władzy, czy też ustąpi miejsca nowemu gabinetowi. Ostatnie informacye z Budapesztu są zgodne w tem, że upadek Friedricha jest pewnym. Friedrich prowadzi obecnie rokowania z Clarkiem, ażeby zapewnić stronnictwu swemu udział w nowym gabinecie.

Niespodzianką jest dla wszystkich w jaki sposób koalicya uznała węgierską białą armię i jej naczelnego komendanta Herthyego. Clark zjawił się na zgromadzeniu przywódców partyi liberalnej w towarzystwie Herthyego, oparty o jego ramię i oświadczył obecnym politykom, którzy zwalczali Herthyego zarówno jak i Friedricha, że partye polityczne na Węgrzech powinny się porozumieć z naczelnym komendantem armii. I rzeczywiście po dłuższej dyskusyi, w czasie której Clark się wycofał, przyszło do porozumienia między Herthym a przywódcami stronnictw. (Część tych informacyi podaliśmy już wczoraj. — Przyp. Red.)

Po zaproszeniu Węgier na konferencyę pokojową wojska rumuńskie opuszczą Budapeszt, który zostanie obsadzony przez armię Herthyego.

Z Palestyny.

— Władze okupacyjne podzieliły kraj na 10 okręgów: Ber Sebę, Gazę, Hebron, Jaffę, Jerozolimę, Tul-Kerem, Sychem, Jenin, Galileę, Haifę.

— Przy głównej kwaterze wojsk okupacyjnych istnieją następujące departamenty: dla spraw politycznych, ogólnej administracyi, finansów, sprawiedliwości, spraw sanitarnych, agrikultury, rejestracyi gruntów, policyi, oddział gospodarczy, dla spraw wychowania, spraw weterynaryjnych, oddział rachunkowy, robót publicznych, handlu i podatku.

— Izba handlowa w Jerozolimie czyni przygotowania celem urządzenia tam sieci telefonicznej dla użytku publiczności.

— Cenzura wojskowa zawiadomiła redakcyę dziennika hebrajskiego w Jerozolimie »Chadaszot haarec« o zniesieniu cenzury prewencyjnej.

— Kolonia Samarytan w Sychem założyła »Radę Samarytan« oficyalną reprezentacyę Samarytan.

Nowy Pranaitis...

W Muzeum Przemysłu i Rolnictwa wygłosił onegdaj »profesor« Czerbak swój »senzacyjny« odczyt o »Mordzie rytualnym«. »Senzacyjny« temat ściągnął liczną publiczność, głównie polską, łaknącą uszczęśliwiającej wiedzy »pana profesora«.

W pierwszej części swego odczytu — jak informuje endecka »Gaz. Warsz.« — »prelegent« drogą okultyzmu, czarnej magii, astrologii i t. p. działami czy dziedzinami wiedzy tajemnej (— jak widzimy — na podstawie samych niezawodzących środków »naukowych«) doszedł do określenia krwi, jako czegoś trzeciego działającego na naszą wyobraźnię, stan uczuć i myśli. Następnie mówił referent o znakach tajemnych, o władzy piekielnej, o Fauście, Lucyperze, Mefistofelesie, którzy do wszystkich swoich zaklęć używali świeżej krwi bądź ludzkiej, bądź zwierzęcej.

W drugiej części swej »prelekcyi« prof. Czerbak mówił już bezpośrednio o mordzie rytualnym.

Prelegent na zasadzie »danych historycznych oraz naukowych« twierdzi, że mord rytualny, jako taki w ogólnym programie żydowskich wierzeń i przykazań nie istnieje, natomiast praktykuje się w niektórych sektach.

Pan »profesor« przytoczył cały szereg »dat, w których sekciarze dokonali mordu nad niewinnymi chłopcami chrześcijanami«.

Jakie wrażenie odczyt wywarł na krytyczniejszej części publiczności, dowodzi okrzyk pewnej **Polki** po odczycie: »Podobny odczyt jest **hańbą**!«. Na to padły okrzyki: »Precz z demonstracyą żydowską! Precz z Żydówką!«

Wśród obecnych na odczycie był również Sir Samuel.

Od siebie pragnęlibyśmy na razie dodać tylko tyle, że i wszyscy inni chuligani w stylu »profesora« Czerbaka — indywiduum z pod ciemnej gwiazdy — dowodzili w swej hipokryzyi, że mord rytualny praktykują nie Żydzi wogóle, lecz tylko niektóre — **sekty** żydowskie...

*

Nasz korespondent warszawski telefonuje: Sir Samuel przesłał do wiceministra dla spraw zagr. Skrzyńskiego list, w którym zawiadamia go, że był na odczycie Czerbaka i wyraża swoje zdziwienie jak władze mogły dopuścić do odbycia takiego odczytu. List swój kończy p. Samuel stwierdza, zapewnieniem, że jako Żyd i dżentelman iż wywody prelegenta nie były prawdziwe.

KRONIKA.

Kraków, 9 listopada.

Brak prądu elektrycznego. Z powodu braku węgla w piątek elektrownia miejska wstrzymała częściowo dopływ prądu do mieszkań i przedsiębiorstw, posługujących się siłą elektryczną. Również tramwaje w piątek przedpołudniem przestały z powodu braku prądu elektrycznego kursować. Także w dniu wczorajszym ruch tramwajowy był wstrzymany, poza tem jednak elektrownia fungowała normalnie. Z powodu nadejścia szczupłej ilości węgla ruch tramwajowy w dniu dzisiejszym zostanie ponownie podjęty; czy w poniedziałek nie będzie znowu wstrzymany — niewiadomo.

W poniedziałek o godz. 10 przedpołudniem odbędzie się w magistracie konferencya w sprawie ograniczenia używania prądu elektrycznego w myśl rozporządzenia min. spraw wewnętrznych, ogłoszonego w »Monitorze Polskim« z dnia 5 bm.

Demonstracya głodowa funkcyonaryuszy sądowych. Po demonstracyach pocztowców w zeszłym tygodniu, urządzili w piątek demonstracyę aprowizacyjną przed magistratem i sekcyą min. apr. przy ul. Radziwiłłowskiej funkcyonaryusze tutejszych sądów. Demonstranci w liczbie około 600 wysłali do prezydyum miasta deputacyę, która przedstawiła rozpaczliwą sytuacyę urzędników sądowych. Prezydyum odniosło się natychmiast telegraficznie do prezydenta ministrów, ministra aprowizacyi, marszałka Sejmu, delegata Gałeckiego o pomoc aprowizacyjną dla Krakowa, który cierpi głód i chłód. Równocześnie zawiadomiło o tem prezydyum bawiącego w Warszawie prezydenta Federowicza z wezwaniem, by wspólnie z posłami krakowskimi interweniował w odnośnych ministerstwach, gdyż najmniejsza zwłoka w tych najżywotniejszych dla miasta sprawach grozi katastrofą.

W sekcyi min. apr. kierownik urzędu, p. Lewicki przyrzekł deputacyi demonstrantów, że w przyszłym tygodniu sytuacya cokolwiek się poprawi z powodu spodziewanego nadejścia mąki. Na tem demonstracya się zakończyła.

Druga z rzędu demonstracya urzędników rządowych winna być groźnem memento dla czynników odpowiedzialnych, że czas najwyższy zerwać z dotychczasową gospodarką i rychlej zaspokoić potrzeby głodnej ludności.

Zamknięcie akademii handlowej. Akademia handlowa z powodu braku opału w piątek została zamkniętą.

Chleb będzie we wtorek. Magistrat zawiadamia, że z powodu braku mąki chleb będzie wydawany dla ludności dopiero od wtorku tj. dnia 11 bm. w ilości 50 dkg na osobę na odcinek 51 nowej legitymacyi. Równocześnie zaznacza się, że chleb będzie z mąki żytniej z domieszką 80 proc. mąki jęczmiennej.

Sprzedaż cebuli i mydła. Prezydyum gm. wyzn. izr. ogłasza, że począwszy od niedzieli dn. 9 bm. sprzedawać się będzie cebulę w gmachu Gminy izr. Skawińska 2 codziennie z wyjątkiem sobót od g. 10—12 przedp. za okazaniem legitymacyi chlebowej. Każda rodzina otrzyma po 2 kg a wysokość przydziału dla Stowarzyszeń dobroczynnych oznaczy Komisya aprowizacyjna.

Nadto sprzedaje się tamże codziennie mydło za okazaniem legitymacyi na świece, a to po 1 kg. na rodzinę.

Sprzedaż ziemniaków nastąpi po nadejściu dalszych transportów, co do publicznej wiadomości podane zostanie.

Odzież dla dzieci w Polsce. (PAT) Starania premiera Paderewskiego o przysłanie ciepłej odzieży z Ameryki dla dzieci w Polsce przed nastaniem zimy, zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. P. Hoover przeprowadził w Ameryce wysyłkę 400 tysięcy kompletów ciepłej odzieży dla dzieci. Każdy komplet składa się z ciepłego palta, pończoch i butów. Transporty te, ofiarowano Polsce przez European Childrens Fund, dotarły już do Gdańska, a pierwszych 500 ton ładunku znajduje się w drodze między Gdańskiem a Warszawą.

Akademia ku czci śp prof. Ulanowskiego odbędzie się dnia 28. b. m. w Auli U. J. Przemówienia wygłoszą rektor Estreicher i prezes Akademii Umiejętności Morawski, poczem nastąpi odczyt prof. St. Kutrzeby o działalności naukowej zmarłego.

Wstrzymanie urlopów wojskowych. Jak się (PAT.) dowiaduje ze sfer wojskowych, dawanie urlopu dla oficerów i żołnierzy wstrzymane zostało na przeciąg 14 dni.

Pogrzeb śp. Róży Łuszczkiewicz-Gallewej odbył się wczoraj popołudniu z domu przedpogrzebowego na cmentarzu rakowickim przy tłumnym udziale przedstawicieli sfer artystycznych i literackich, prezydyum miasta oraz tłumów publiczności, wielbicieli wielkiego talentu Zmarłej. Nad grobem przemówił dyrektor Trzciński, podnosząc stratę jaką ponosi teatr polski przez zejście śp. Łuszczkiewicz-Gallowej. Przedwcześnie zmarła artystka na długo będzie żyła w pamięci wszystkich, którzy ją znali.

Z teatru im. Słowackiego. Najbliższą premierą, będzie lekka komedya pisarza włoskiego Alfreda Testoniego pt. „Powodzenie.“ Utwór ten wytwornego dziennikarza i publicysty, zyskał we Włoszech wielką popularność, obiegł też liczne sceny francuskie, a na krótko przed wojną grany był w Reinhardowskich teatrach w Berlinie.

Z teatru powszechnego. W przygotowaniu doskonała komedya Engla „Siostra Helena“ z p. Morską w roli tytułowej. Próby pod reżyseryą p. Kliszewskiego są w pełnym toku. Od wczoraj przedstawienia w interesie publiczności rozpoczynają się o godz. 7.15

Z »Bagateli“. Repertuar najbliższych dni wypełni „Kobieta bez skazy“ z p. Kozłowską w tytułowej roli, „Dudek“ Feydeau oraz „Hiszpańska mucha.“ rozśmieszająca stale publiczność. Premierą najbliższą będzie głośna nowość Franc. Molnara pt. „Konfekcya męska.“ Molnar zapisał się jak najlepiej w pamięci publiczności krakowskiej jako autor granego u nas z niezwykłem powodzeniem „Dyabła« i „Oficera gwardyi.“ Sztuka ostatnia Molnara napisana już w czasie wojny obiegła wszystkie sceny stołeczne w tryumfalnym pochodzie zdobywając także w Warszawie na scenie teatru Letniego powodzenie ogromne. „Konfekcyę“ na scenie „Bagateli“ reżyseruje p. Franc. Wysocki.

Przewóz wyrobów tytoniowych w obrębie kraju. Gen. dyrektor monopolu tytoniowego w Warszawie ustalił ilość wyrobów tytoniowych, które podróżnym wolno przewozić wewnątrz kraju na obszarze b. Król. Kongresowego i b. Galicyi bez osobnego pozwolenia, na 25 cygar albo 100 papierosów, albo 100 gr. tytoniu na osobę.

Skazanie pięciu oficerów przez sąd wojsk. w Krakowie. Sąd wojskowy D.O.G. w Krakowie wydał w dniu 5 bm. pięć wyroków na oficerów za różne przestępstwa. Skazani zostali: Konrad Horbowski por.; na jednomiesięczne więzienie, obostrzone zamknięciem w osobnej celi przez dni 14 i na utratę stopnia oficerskiego za zbrodnię obrazy czci innego oficera. Jakób Bachner, ppor. przy magazynie pościeli w Krakowie na pozbawienie stopnia oficerskiego i stopnia akademickiego mag. farm. i jednomiesięczne więzienie za oszustwo. Franciszek Bauer por., na pozbawienie stopnia ofic. i sześciomiesięczne ciężkie więzienie za kradzież por. Sowińskiemu trzewików i pistoletu. Rudolf Wanicki na pozbawienie stopnia ofic. i jednomies. obostrzone więzienie za oszustwo przez fałszowanie paszportów wojskowych. Zenon Michałowicz zdegradowany ppor. austr. na utratę stopnia ofic. i półroczne obostrzone więzienie za przemilczenie degradacyi i uzyskanie podstępnie szarży ofic. w wojsku polskiem.

Brutalni agenci. Dyrekcya policyi wdrożyła dochodzenia przeciw 2 agentom policyjnym za dotkliwe pobicie niesłusznie posądzonej o kradzież złotego zegarka krawczyni Heleny Świerczek. Sprawę tę skierowano na drogę sądową. Również Świerczkówna zaskarżyła donosicielkę panią B., z której domu, podczas pobytu w nim Świerczkówny, zginął rzekomo zegarek. W rzeczywistości jednak zegarek ów zabrał ze sobą ojciec pani B. i wyjechał.

Pod zarzutem udziału w kradzieży na dworcu towarowym, popełnionej przed kilku tygodniami, aresztowała policya Piotra Koziola.

Na dworcu kolejowym skradł 12-letni Piotr Siatka panu O. złoty zegarek wartości 1500 K. Siatkę aresztowano, a zegarek oddano właścicielowi.

KOMUNIKATY.

Merkaz Hechaluc.“ W niedzielę d. 9 o g. 7·30 odbędzie się w własnym lokalu Podbrzezie 4 wieczorek literacki przy udziale p. Lewartowskiego z Warszawy.

Walne zebranie członków stow. kand. adwokackich w Krakowie odbędzie się we środę 12 bm. punkt. o g. 6 wiecz. w sali Izby adwokackiej Gołębia 6 I p. Sprawy b. ważne!

„Hatikwah“ Dziś w niedzielę 9 bm. o g. 6 wiecz. odbędzie się wieczorek literacko-muzykalny w sali Stradom 15. 2273

REPERTUAR TEATRU J. SŁOWACKIEGO

Niedziela pop. Ogród młodości. — wiecz. Dziady.

Poniedziałek: Makbet

Wtorek: Polityka

Środa: Makbet.

REPERTUAR M. TEATRU POWSZECHNEGO

Niedziela pop.: Młynarz i jego córka — wiecz. Księżniczka Trebizondy.

Poniedziałek: Orfeusz w piekle

Wtorek; Potasz i Perlmutter,

REPERTUAR „BAGATELI“

Niedziela pop. Hiszpańska mucha. — wiecz. Dudek.

Poniedziałek: Dudek.

NADESŁANE

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada

Z kraju.

Stan zdrowia premiera Paderewskiego. Jak nas informuje PAT. premier Paderewski znajduje się w stanie rekonwalescencyi która postępuje powoli naprzód.

Komisya przebudowy gmachu sejmowego rozważała w piątek — jak donosi z Warszawy PAT. — nadesłane projekty i uznała najbardziej odpowiedni (przy względnej taniości) projekt architekty Przybylskiego. Zwożenie potrzebnego materyału rozpocząć się ma w najbliższych dniach.

Ekscesy antyżydowskie w Podhajcach. Lwowska »Chwila« z 6 bm. donosi: W sobotę dnia 1. listopada br. doszło do ekscesów antyżydowskich w Podhajcach. Około godz. 10 weszło do synagogi przy ul. Zamkowej kilku »uzbrojonych« i wypędziło Żydów tam się modlących podczas gdy część uzbrojonych stojąc u wejścia do domu bożego, biła wychodzących Żydów. Na ogół obito w tym dniu około 40 Żydów. Ludność cywilna zachowywała się spokojnie.

Protest gminy żydowskiej w Wilnie. Gmina żydowska w Wilnie przesłała dnia 28. u. m. władzom miejscowym protest przeciw rozmaitym bezprawiom i ekscesom, dopełnianym znowu na ludności żydowskiej Wilna.

Sensacyjna ucieczka eskortowanego porucznika. Onegdaj wieczorem na Placu Broni w Warszawie rozegrała się krwawa walka pomiędzy więźniem, porucznikiem Eismondem, eskortowanym w automobilu przez 2 żandarmów, a jego eskortą. Eismond wyskoczył z automobilu i uciekając oddał kilka strzałów do ścigających go żandarmów Witkowskiego i Pońkowskiego. Mimo pościgu Eismond zdołał uciec. Obu ciężko rannych żandarmów przewieziono do szpitala, gdzie Witkowski zmarł. Zbiegłemu więźniowi groziła kara śmierci za szereg malwersacyj i innych nadużyć, jakich dopuścił się na froncie.

Dział gospodarczy.

Obieg banknotów banku austro węgierskiego wynosi wedle wykazów z dnia 31 października bm. 60 miliardów koron.

Przewóz rubli do Stanów Zjedn. jest wedle informacyj konsulatu amerykańskiego w Warszawie zabroniony. Rząd amerykański surowo przestrzega tego zakazu i uważa za przeciwne swoim interesem łagodzenie go i zezwolenie choćby wyjątkowo na wywóz specyalnych partyj rubli dla jakichkolwiek celów.

Drożyzna w krajach koalicyi. (PAT) Detaliczne ceny środków żywności wzrosły w Anglii o 122% ponad poziom przedwojenny, we Francyi o 189%, we Włoszech 107%, Szwajcaryi 209%, Stanach Zjednoczonych 80%, Holandyi 103%, Kanadzie 93%, Nowej Zelandyi 48%.

Giełda krakowska z dnia 8 bm.

Waluty:	Ofiar. żądano	tranzakcye
Marki polskie	180 — 190 —	189 —
Ruble carskie po 100 rb.	200 — 225 —	—·—
„ „ „ 500 „	200·— 225·—	—·—
„ dumskie	90·— 100 —	94 —

Warszawa, PAT. 8 listopada. **Kurs dewiz i banknotów** notowane w państwowej centrali dewiz:

	Dewizy kupno	Dewizy sprzed.	Banknoty kupno	Banknoty sprzed.
Funty szterlingi	179 —	181.—	179 —	182.—
Dolary Stanów Zjed.	42.75	43·25	42.75	43·50
Dolary kanadyjskie	—·—	—.—	—.—	—.—
Franki francuskie	4.95	5·05	4·95	5.10
Franki szwajcarskie	7·80	7·9?	7.80	7·95
Franki belgijskie	5.15	5.25	5.15	5·30
Liry	4·05	4·15	4 —	4.20
Marki fińskie	1.75.	1·60.	1·70	1·89
Lei rumańskie	180·—	155 —	180.—	190·—
Lewy bułgarskie	—.—	— —	—.—	—.—
Floreny holenderskie	15.75	15.65	15·95	16·05
Korony szwedzkie	10.20	10·35	10·15	10·40
Korony norweskie	9·70	9·85	9·65	9.90
Korony duńskie	9.10	9.25	9·05	9.30
Marki niemieckie	130 —	132 —	129·—	132.—
„ Drobne do 10 Mk.	— —	— —	100 —	—.—
Korony austryackie	—.—	50.—	—.—	50.—
Korony czeskie	96 —	98 —	— —	— —
Kurs przerachowania na korony:			53.—	

Sprawozdanie z kolonii robotniczej w Kaninie.

Przychód:			Rozchód:		
Zbiórka publiczna	Kor	8804·—	Urządzenie, koszta naprawy kuchni, sienniki	Kor	7027·20
Kom. pom. Zyd. pol.	Kor	31000·—	Koszta transportu ludzi, prowianty, dyety	Kor	6004·45
Zyd. R. Nar.	Kor	2000·—	Prowiant z centr. Kom. pom. dzieci	Kor	11024·50
Stow. kupców	Kor	300·—	Wozy	Kor	2802·—
Różne dochody	Kor	7626·—	Mięso	Kor	5725·—
	Kor	49730·—	Nabiał	Kor	1997·30
			Wypiek chleba	Kor	179?·50
			Opał	Kor	1250·—
			Varia: lekarstwa, naprawa butów, druki, różne odszkodowania bielizny etc.	Kor	3680·90
			Marmolada	Kor	337·50
			Gaże i remun. 8 ludzi	Kor	5790·—
			Saldo	Kor	67·85
				Kor	49730·—

Za Stow.
Chaskel Friedberg.

Za Komitet:
Henig Chaim m. p.
Jakób Kenner m. p.
Salomea Spira m. p.

Za komitet kontr.:
Dawid Gassner
S. Ginzig.

1178

... Druk M. Deutschera Kraków, ...